

به نام خدا

طرح دوره دانشکده بهداشت و ایمنی

دفتر توسعه آموزش

تاریخ تنظیم: ۲۴ شهریور ۱۴۰۵

نام درس: تعیین کننده های اجتماعی سلامت	مقطع و رشته جمعیت هدف: کارشناسی. بهداشت عمومی
کد درس / دروس پیش نیاز: ۱۷	مکان برگزاری: ۱
گروه آموزشی متولی: بهداشت عمومی	
تعداد کل واحد درس: ۲ واحد	کل مدت زمان تدریس: ۳۴ ساعت
نوع واحد درس:	عملی نظری ۲
روز/ساعت کلاس: یکشنبه ۸ - ۱۰	
شرح دوره:	
در این درس دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، کارگاه آموزشی و انجام تکالیف گروهی و فردی به اهداف مشخص دست یابد.	
هدف کلی دوره:	
آشنایی با تاریخچه، اهداف و ابعاد عوامل اجتماعی موثر بر سلامت و بررسی تاثیرات مستقیم و غیرمستقیم هریک از عوامل بر سلامت افراد جامعه	
اهداف اختصاصی دوره (رفتاری): از فراگیر انتظار می رود در پایان دوره آموزشی بتواند:	
○ دانشجو بتواند یک تعریف جامع از تعیین کننده های اجتماعی سلامت را به صورت شفاهی بدون استفاده از جزوه بیان کند. ○ دانشجو بتواند نقش تعیین کننده های اجتماعی سلامت را در ارتقا سلامت را در قالب توضیح دو یا سه دقیقه ای در کلاس جمع بندی نماید. ○ دانشجو بتواند رویکرد بیومدیکال و رویکرد اجتماعی سلامت را با استفاده از یک جدول مقایسه ای، تحلیل و نتیجه گیری کند. ○ دانشجو بتواند مفاهیم کلیدی ارتقای سلامت (مانند توانمندسازی، مشارکت اجتماعی) را در قالب یک ارائه کلاسی ۱۰ دقیقه ای تبیین کند. ○ دانشجو قادر به بیان اصول و راهکارهای بیانیه اوتاوا را به صورت شفاهی باشد. ○ دانشجو بتواند یک مشکل بهداشتی را با کمک جزوه کلاسی، بر اساس بیانیه اوتاوا حل نماید. ○ دانشجو بتواند در بحث گروهی متمرکز در کلاس به صورت فعالانه شرکت کرده و حداقل دو دیدگاه متفاوت در مورد نقش سواد سلامت در توانمندسازی بیماران مطرح کند.	

- دانشجو بتواند در ارائه کوتاه تأثیر مثبت و منفی یک سیستم حمل و نقل بر سلامت عمومی و شخصی را بیان کند.

حیطه شناختی:

- دانشجو بتواند تعریفی از تعیین کننده های سلامت بیان نماید.
- دانشجو در خصوص نقش تعیین کننده های اجتماعی سلامت توضیحاتی ارائه دهد.
- دانشجو رویکردهای موجود در سلامت را با هم مقایسه و نتیجه گیری کند.
- دانشجو قادر به ارزیابی عملکرد گروه های مختلف کلاس در طراحی و پیاده سازی برنامه های آموزشی باشد.
- دانشجو قادر باشد مفاهیم کلیدی ارتقا سلامت را تبیین نماید.
- دانشجو بتواند اصول و راهکارهای بیانیه اوتاوا را بیان نماید.
- دانشجو قادر به بررسی و تحلیل استراتژی ها و روش های استفاده شده در حل مسائل بهداشتی با توجه به بیانیه اوتاوا باشد.
- دانشجو قادر به بررسی و تحلیل نقش تغییر اقلیم در سلامت باشد.
- دانشجو قادر به بررسی و تحلیل نقش عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت باشد.
- دانشجو قادر به بیان تاریخچه و نقاط عطف عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت در ایران و جهان باشد.

حیطه عاطفی:

- دانشجو نسبت به برنامه های کشوری در خصوص تعیین کننده های سلامت حساس شده و نسبت به نحوه اجرای آن در جامعه بحث کند.
- دانشجو قادر باشد که برنامه ارائه شده توسط گروه های همکلاسی خود را اصلاح نماید.
- دانشجو نسبت به تعهد به حفاظت از محیط زیست، کاهش آلودگی هوا به عنوان یکی از تعیین کننده های اجتماعی سلامت واکنش دهد.
- دانشجو در خصوص نقش فرهنگ در سلامت گزارشی در کلاس ارائه دهد.
- دانشجو در بحث گروهی نقش سواد سلامت در ارتقای سلامتی شرکت نماید.
- دانشجو در پاسخ به سناریوی نقش تغییر اقلیم در ارتقای سلامتی شرکت نماید.

حیطه روانی حرکتی:

- دانشجو قادر به تحلیل و ارزیابی تأثیر حمل و نقل بر سلامت شخصی و عمومی باشد.
- طراحی یک برنامه بهداشتی با کمک راهبردها و استراتژی های بیانیه اوتاوا
- طراحی نقشه شهر با رویکرد عدالت محور با در نظر گرفتن تمامی مفاهیمی که از ابتدا در کلاس بیان شده
- طراحی شهر سلامت با در نظر گرفتن عوامل اجتماعی که بر آن مؤثر است

اساتید دوره:			
نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	Email	میزان (درصد) مشارکت
مرضیه لطیفی	استادیار	1055latifi@gmail.com	100%

وظایف و انتظارات از دانشجو:	
۱	ارائه پاسخ های سناریوهای مطرح شده در کلاس به صورت گروهی
۲	شرکت در دو بحث گروهی متمرکز (FGD)

روش آموزشی:	
☒ حضوری	☐ مجازی ☐ ترکیبی
روش های یاددهی – یادگیری:	
☒ یادگیری با رویکرد سخنرانی بازخوردی	☐ یادگیری سیار
☒ یادگیری مبتنی بر حل مسئله	☒ کلاس وارونه
☒ یادگیری مبتنی بر تیم	☒ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده	☐ یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
☒ سایر ، نام ببرید: FGD ، پخش فیلم ، بازی وار سازی	
وسایل کمک آموزشی:	
☒ وایت برد	☒ پروژکتور اسلاید
☐ سایر ، نام ببرید:	

نحوه ارزشیابی دانشجویان:	
روش ارزشیابی	درصد از نمره کل که متعلق به این ارزشیابی است
☐ ارزیابی میان ترم	
☒ ارزیابی پایان ترم	۶۵
☒ تکالیف	۲۰
☒ مشارکت و فعالیت در برنامه آموزشی	۵
☒ ارائه کلاسی	۱۰
☐ سایر، نام ببرید:-	
نوع آزمون:	
☒ چهار گزینه ای	☐ تشریحی ☐ جورکردنی گسترده
☒ درست – نادرست	☐ کوتاه پاسخ ☐ سایر، نام ببرید:

محتوی آموزشی دوره			
جلسه	عنوان یا موضوع	روش برگزاری	مدرس/مدرسين

	حضور / مجازی		
۱	حضوری	آشنایی با مفهوم تعیین کننده های سلامت	لطیفی
۲	حضوری	ارائه رویکردهای مختلف ارتقا سلامت	لطیفی
۳	حضوری	مفاهیم ارتقا سلامت و بیانیه اوتاوا	لطیفی
۴	حضوری	تحلیل تکلیف گروه های مختلف در خصوص حل مسئله بهداشتی با بهره گیری از راهبرد ها و رویکردهای بیانیه اوتاوا / تاریخچه عوامل اجتماعی موثر بر سلامت در ایران و جهان . کمیسیون SDH	لطیفی
۵	حضوری	آشنایی با برنامه های کشوری مرتبط با تعیین کننده های اجتماعی سلامت	لطیفی
۶	حضوری	امنیت اجتماعی و سلامت / حمایت اجتماعی از شهروندان	لطیفی
۷	حضوری	ارائه تکلیف گروه های مختلف در حمایت اجتماعی / نقش محیط زیست و محیط فیزیکی در سلامت/ نقش تغییرات اقلیمی در سلامت / بلایا و حوادث بحران و سلامت	ارائه تکلیف کلاسی / لطیفی
۸	حضوری	ارائه تکلیف گروه های مختلف در مورد تغییر اقلیم و محیط زیست/ فرهنگ و سلامت	ارائه تکلیف کلاسی / لطیفی
۹	حضوری	سواد سلامت به عنوان تعیین کننده سلامت	ارائه تکلیف کلاسی / لطیفی
۱۰	حضوری	سلامت و تغذیه / خودمراقبتی و سلامت	بحث گروهی
۱۱	حضوری	سلامت و حمل و نقل	ارائه تکلیف کلاسی / لطیفی
۱۲	حضوری	سلامت اشتغال	ارائه تکلیف کلاسی / لطیفی
۱۳	حضوری	اوقات فراغت تفریحات و سلامت	بحث گروهی
۱۴	حضوری	فقر و سلامت / اهداف نظام سلامت و روابط آن با کارکردهای نظام سلامت	ارائه تکلیف کلاسی / لطیفی
۱۵	حضوری	سبک زندگی و سلامتی / تکامل دوران کودکی و سلامتی/ آشنایی با دستگاه های اجرایی موثر بر سلامت در سطح کشور و استان	ارائه تکلیف کلاسی / لطیفی
۱۶	حضوری	آشنایی با شورای برنامه ریزی و توسعه استان و کار گروه های ذیل این شورا کار گروهی طراحی نقشه شهر سالم	کار گروهی / لطیفی
۱۷	حضوری	امتحان	-

فهرست منابع:

منابع شامل کتاب های درسی، مجلات تخصصی، مقاله ها و نشانی وبسایت های مرتبط می باشد.

الف) کتب:

آخرین ویرایش دستورالعمل های مرتبط وزارت بهداشت

منتظری ع. مولفه های اجتماعی سلامت. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی

اویسی س و همکاران. تعیین کننده های اجتماعی سلامت. قزوین: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی قزوین

ب) مقالات به روز:

کشاوری محمدی ن، منتظری ع. سلسله مقالات تدوین راهبردهای ملی ارتقای سلامت: مروری بر تحولات مفهوم سلامت در گذر زمان و درس هایی برای طراحی راهکارهای ارتقای سلامت همگانی ایران. ۲۰۲۴

ج) محتوای الکترونیکی:

- Social Determinants of Health. Healthy People 2030. Available at: <https://odphp.health.gov/healthypeople/priority-areas/social-determinants-health>
- World Health Organization. (WHO). Social Determinants of Health. Available at: https://www.who.int/health-topics/social-determinants-of-health#tab=tab_1
- Center for Disease Control and Prevention. (CDC). Social Determinants of Health. Available at: <https://www.cdc.gov/about/priorities/why-is-addressing-sdoh-important.html>
- Wu Y-T, Daskalopoulou C, Muniz Terrera G, Sanchez Niubo A, Rodríguez-Artalejo F, Ayuso-Mateos JL et al. Education and wealth inequalities in healthy ageing in eight harmonised cohorts in the ATHLOS consortium: a population-based study. *Lancet Public Health* 2020;5:e386–e394.
- Moreno-Agostino D, Daskalopoulou C, Wu Y-T, Koukounari A, Haro JM, Tyrovolas S et al. The impact of physical activity on healthy ageing trajectories: evidence from eight cohort studies. *Int J Behav Nutr Phys Act* 2020;17:92.
- Chancel L, Piketty T, Saez E, Zucman G, Duflo E, Banerjee AV, editors. *World Inequality Report 2022*. Cambridge, Massachusetts; London, England, The Belknap Press of Harvard University Press, 2022.
- Pickett KE, Wilkinson RG. Income inequality and health: a causal review. *Social science & medicine*. 2015 Mar 1;128:316-26.
- International Labour Office. *World Social Protection Report 2024-26: Universal social protection for climate action and a just transition*, 1st ed. Geneva, International Labour Office, 2024.
- Nearly 2.4 Billion Women Globally Don't Have Same Economic Rights as Men. <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2022/03/01/nearly-2-4-billion-women-globally-don-t-have-same-economic-rights-as-men>.
- World Bank. 2024. *International Debt Report 2024*. Washington, DC: World Bank. doi:10.1596/978-1-4648-2148-6. License: Creative Commons Attribution CC BY 3.0 IGO.
- UN Women. *Explainer: How gender inequality and climate change are interconnected*. 2022. <https://www.unwomen.org/en/news-stories/explainer/2022/02/explainer-how-gender-inequality-and-climate-change-are-interconnected>.
- UNHCR. *Figures at a glance*. <https://www.unhcr.org/about-unhcr/who-we-are/figures-glance>.

د) سایر منابع

- کشاوری محمدی ن، زارعی، پارسى نیا. آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در ایران: گذشته، حال و آینده. فصلنامه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت ایران. ۲۰۱۳: ۸-۵(۲)